

Fylkeskommunens myndighet til å utvide eller innskrenke jakttida for elg og hjort og utvide jakttida på kanadagås og stripegås samt fylkesmannens myndighet til å utvide jakttida for grågås.

Retningslinjer fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 26. mars 2012.

Disse retningslinjene er et verktøy i arbeidet med å fastsette forskrifter knyttet til § 3 i forskrift 1. mars 2012 nr. 190 om jakt- og fangsttider samt sankning av egg og dun for jaktseongene fra og med 1. april 2012 til og med 31. mars 2017. Retningslinjene gjelder fylkeskommunens adgang til å utvide eller innskrenke jakttida for elg og hjort og utvide jakttida på kanadagås og stripegås samt fylkesmannens myndighet til å utvide jakttida for grågås.

Fastsetting av forskrift

Endring av jakttiden med hjemmel i [jaktidsforskriftens § 3](#) skal gjøres ved fastsettelse av forskrift om utvidelse eller innskrenkning; jf. [forvaltningslovens kapittel VII](#) "Om forskrifter".

Jaktidsforskriften gir hjemmel for at søknad om endret jakttid for elg og/eller hjort skal fremmes av en eller flere kommuner til fylkeskommunen. En søknad kan være initiert av rettighetshaver(e)/ grunneierlag, men skal alltid gå gjennom en eller flere kommuner. Kommunen må da vurdere om søknaden tilfredsstillende bestemmelser gitt i jaktidsforskriften og i gitte retningslinjer. Kommunens beslutning om å unnlate å fremme en søknad er ikke å anse som et enkeltvedtak, og kan dermed ikke påklages. Ordningen med kommunal søknad er av administrativ karakter, både for å effektivisere fylkeskommunens saksbehandling, og for å sikre lokal forankring og medvirkning.

Fylkeskommunen/Fylkesmannen skal vurdere om det er grunnlag for å endre jakttid, og kan følgelig avstå fra å høre på slik endring dersom grunnlag ikke finnes. Fylkeskommunens/ Fylkesmannens beslutning om ikke å høre på endring er ikke å regne som et enkeltvedtak som kan påklages. I tilfeller hvor det er grunnlag for endring kan fylkeskommunen/fylkesmannen selv utføre høringen eller be kommunen gjennomføre høringen. Endring av jakttiden for elg og eller hjort kan gjelde hele eller deler av en kommune eller flere kommuner. Fylkeskommunen skal påse at kommunene innenfor naturlig sammenhengende regioner samordner seg.

Forskrifter fastsatt med hjemmel i lov og etter lovlige høring kan ikke påklages.

Alle forskrifter fastsatt med hjemmel i jaktidsforskriftens § 3 skal kunngjøres i [Norsk Lovtidend](#), avdeling II (Regionale og lokale forskrifter mv.)

Elg og hjort

Utvidelse av jakttiden for elg til 23. desember

Bestandsmessige behov

Uttak av elg reguleres normalt gjennom fastsetting av minsteareal tilpasset bestandsstørrelsen. Hjorteviltforskriftens § 9 gir i tillegg kommunene mulighet til, gjennom enkeltvedtak, å fravike minstearealet med inntil 50 prosent for hele eller deler av kommunen og innenfor et begrenset tidsrom. Vedtaket skal være begrunnet med ulikheter i artens levestandard i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, den skade viltet volder eller andre ekstraordinære forhold.

For å utvide jakttiden av bestandsmessige behov forutsettes det at det er forsøkt å regulere bestanden på ordinær måte. I henhold til hjorteviltforskriftens § 3 skal kommunen vedta målsettinger for utviklingen av bestanden der det er åpnet for jakt på arten. Målene skal blant annet ta hensyn til opplysninger om beitegrunnlag, bestandsutvikling, skader på jord- og skogbruk og omfanget av viltulykker på veg og bane.

Kommunen skal før søknad oversendes til fylkeskommunen påse at den ordinære jakttida er utnyttet i henhold til målsettingen, eventuelt både inneværende og tidligere år. Det er ikke tilstrekkelig hvis det kun har vært jaktet i helgene. Unntak kan være tettstedsnære områder der hensyn til øvrig friluftsliv legger begrensninger på jaktutøvelsen særlig i helgene. Et lokalt og tidsavgrenset lavt uttak av elg på grunn av klimatiske hendelser i en jakt sesong er ikke et tilstrekkelig grunnlag for å utvide jakttiden samme sesong. Dersom slike isolerte hendelser er utslagsgivende for bestandsforvaltningen må en anta at bestanden i utgangspunktet er for stor, og at gjeldende minsteareal bør endres/vurderes.

Forvaltningsmessige behov

Med forvaltningsmessige behov menes problematikken knyttet til trekkende bestander av elg som gjør skade på skog og jord-/hagebruk, og/eller fører til økt hyppighet av trafikkpåkjørslar. Når det foreligger forvaltningsmessige behov for utvidet jakttid, bør tiltaket være en planmessig tilnærming retta mot bestandens årsleveområde. Dersom bestandens årsleveområde omfatter flere kommuner bør kommunen søke samarbeid med nabokommuner før søknad fremmes for fylkeskommunen.

Næringsmessige behov

Rettighetshavere som har inntekt av betydning (og/eller planlagt inntekt) fra næringsutvikling/ utmarksturisme knyttet til utleie av elgjakt, kan få utvidet jakttid på elg. Det skal da foreligge næringsmessige behov utover det høstingsmessige. Dette skal dokumenteres, for eksempel gjennom en fullverdig driftsplan (bestandsplan, delplan for næring og rekreasjon og en økonomisk delplan). Der driftsplan ikke foreligger bør en forretningsplan for driften legges ved søknaden.

Varighet

Forskrift om utvidet jakttid på elg kan, når utvidelsen er begrunnet i forvaltningsmessige og/eller næringsmessige behov, gjelde like lenge som jakttingsforskriften, dvs. til og med 31. mars 2017. Dersom begrunnelsen er bestandsmessige behov bør utvidelsesforskriftens varighet normalt ikke overstige 1 år.

Utvide jakttiden for elg og hjort til 31. januar

Fylkeskommunen kan etter søknad fra kommunen utvide jakttiden for elg og hjort til 31. januar i hele eller deler av kommunen. Slik utvidelse skal kun benyttes der skadegjørende trekkende bestander medfører dokumenterte beiteskader. Fylkeskommunen skal legge strenge kriterier til grunn for å ta i bruk denne muligheten til utvidelse av jakttida, og andre forvaltningsmessige virkemidler skal være prøvd før slik forskrift vedtas.

Generelle forutsetninger

Fastsetting av forskrift om utvidet jakttid bør omfatte hele kommunen. Utvidet jakttid bør i tillegg omfatte vesentlige deler av bestandens årsleveområde. Dersom ikke hele kommunen omfattes av forskriften, bør den gjelde en vesentlig og klart avgrenset del av kommunen. Dette av hensyn til andre brukergrupper.

Fylkeskommunen skal motivere til at rettighetshaverne samarbeider om utvidet jakttid innenfor rimelig store arealer for å løse bestandsmessige utfordringer, og derigjennom legge grunnlag for bærekraftig næringsutvikling med basis i hjorteviltressursen. Dersom bakgrunnen for søknaden er næringsutvikling skal arealene som omfattes av søknaden være minimum 20 ganger minstearealet for elg. Dette er sammenfallende med kravet til å få godkjent en bestandsplan for et vald eller et bestandsplanområde for jakt på elg, jf. hjorteviltforskriftens § 19.

I forbindelse med alle søknader om utvidet jakttid bør det foreligge en bestandsplan. Søknaden bør inneholde en tidsangivelse og begrunnelse for utvidet jakttid og en beskrivelse av virkemidler i bestandsforvaltningen.

Søknad om utvidet jakttid **skal** inneholde dokumentasjon på at det tillates samjakt (småviltjakt og rådyrjakt sammen med elg og eller hjortejakt) og annen utøvelse av friluftsliv i området. Jakt etter småvilt og rådyr med hund skal tillates i områder der det normalt jaktes med hund.

Fylkeskommunen kan stille krav om at søkende kommuner informerer om endret jakttid gjennom media. Det kan også stilles krav om at rettighetshaverne tilpasser jakta i tid og rom til andre brukergrupper. I tilfeller der utvidet jakttid fører til utestengning av andre brukergrupper, kan fylkeskommunen oppheve forskrift om utvidet jakttid.

Jakttidens lengde

Jakttidsforskriften gir, med de muligheter som er beskrevet over, åpning for en tredeling av jakttidene:

1. En ordinær jakttid for elg og hjort slik de er beskrevet i forskriften.
2. En åpning for at fylkeskommunen utvider jakttiden med hele eller deler av perioden
1. november til 23. desember for elg.
3. I tillegg kan jakttida for elg og hjort utvides til å gjelde hele eller deler av perioden 1. januar til 31. januar.

Innskrenking av jakttiden for elg og hjort

Fylkeskommunen kan av hensyn til andre brukere av utmarka innskrenke ordinær jakttid for elg og hjort. Dette kan gjøres ved å utsette starttidspunkt, framskyve avslutningstidspunkt, innføre opphold i jakta og avgrense jakta til spesielle ukedager og/eller deler av døgnet. En innskrenking av

jakttida kan gjelde hele eller deler av kommunen. Dette gjelder områder jakt på elg og/eller hjort hindrer utøvelsen av annet friluftsliv eller der det ikke tillates samjakt.

Alle endringer av jakttidene med hjemmel i jakttidsforskriftens § 3, herunder også innskrenking, skal gjøres ved fastsettelse av forskrift om utvidelse eller innskrenking, jf. forvaltningslovens kapittel VII "Om forskrifter".

Kanadagås og stripegås

Fylkeskommunen er gitt myndighet til å utvide jakten på stripegås og kanadagås med inntil 15 dager i forkant av ordinær jakttid, og inntil to måneder forlengelse i etterkant av ordinær jakttid. For at slik ekstraordinær jakttid skal innvilges, må hensynet til andre arter veie tungt. Jakt i områder med særlige verdier for andre arter, det være seg for eksempel overvintringsområder og viktige område for trekkfugl, er ikke ønskelig.

Tidligere jaktstart på stripegås og kanadagås skal så langt det er mulig ikke komme i konflikt med utøvelsen av grågås jakt i områder hvor grågås oppholder seg i samme biotop som enten stripe- eller kanadagås.

For å begrense skadeomfanget av kanadagås og stripegås er det åpnet for eggsanking. Det er åpnet for en generell adgang (grunneier/bruker) til eggsanking av begge artene i hele landet i perioden til og med 1. juli.

Grågås

Utvidelse av jakttid og forvaltningsplaner

I henhold til forskrift for jakt- og fangsttider 2012-2017 har fylkesmennene myndighet til å gi adgang til å starte jakta på grågås inntil 15 dager før ordinær jaktstart. For at en slik forskrift skal kunne fastsettes må lokal forvaltningsplan for grågås foreligge, og planens faglige innhold må være godkjent av fylkesmannen.

Lokal forvaltningsplan for grågås skal minimum inneholde:

- En beskrivelse av det aktuelle skadeproblem, herunder definere hvilke arealer og produksjon som utsettes for skade.
- En beskrivelse av friområder og områder hvor det kan jaktes. Områdene hvor det kan jaktes skal som hovedprinsipp være aktivt drevne innmarksarealer. Fylkesmannen kan unntaksvis fravike dette dersom intensjonen med tidligjakta likevel ivaretas i planen.

I tillegg er det sterkt ønskelig at grunneierne organiserer og tilrettelegger jakta på en måte som optimaliserer uttak og minimaliserer skadeomfang. Så langt som mulig bør det også legges til rette for salg av jaktkort. God organisering vil også gi en sikrere jakt, og færre negative reaksjoner fra samfunnet for øvrig siden jakten foregår i ordnede og sikre former.

Formålet med å starte jakta på grågås tidligere skal være som følger:

1. begrense skadeomfanget på dyrket mark
2. regulere bestanden ved å øke jaktuttaket ved:
  - a) at jakta kan foregå over en lengre periode før gjessene trekker sørover

b) å felle flere ikke-hekkende gjess

En forutsetning for å kunne benytte seg av de forvaltningsmessige tiltakene som tidlig jakt er at det ikke drives utstrakt skadefelling av grågås på vårparten.

Når fylkesmannen godkjenner det faglige innhold og de tiltak som beskrives i en lokal forvaltningsplan, kan fylkesmannen åpne for jakt på grågås inntil 15 dager før ordinær jaktstart. I perioden fram til ordinær jaktstart kan fylkesmannen fastsette når det skal jaktes innenfor et tidsrom fra kl. 24.00-10.00 ut i fra lokal forhold som f.eks. soloppgang.